

РЕШЕНИЕ

№ 5016

гр. София, 24.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 3 състав,
в публично заседание на 18.07.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Милева

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **7921** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.145-178 АПК, вр.с чл.75,ал.1,т.2 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на М. Н. М. - гражданка на С. срещу Решение №12238/03.08.2022 година на Заместник-председател на ДАБ към МС, с което на последната на основание чл.75,ал.1,т.2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ е отказано да и бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут.

Развитите в жалбата оплаквания са за незаконосъобразност на оспореното решение. Твърди се, че при издаването му, административният орган е допуснал съществено нарушение на административно-производствените правила, като в него са изложени формални факти и по същество представляват липса на мотиви. Сочи се, че неправилно административният орган не се е съобразил с норматана чл.75, ал.2 от ЗУБ. Релевират се доводи, че липсата на достатъчно данни за преследване не може да е основание за отказ за предоставяне на статут, като се прави позоваване и на справка №МД-425/11.07.2022 г. на дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, а именно, че като работничка в правителствения сектор М. е мишена на групировката „Ал Ш.“. Иска се отмяна на решението.

В съдебно заседание, оспорващата М. М. редовно и своевременно призовани, се явява и с помощта на преводач от сомалийски на английски език и от английски на български, поддържа жалбата на заявените основания. Наред с това, жалбата се поддържа от адвокат В. П., редовно упълномощен.

Ответникът по оспорването- Заместник-председател на ДАБ към МС на РБ,

редовно и своевременно призован, се представлява от юрисконсулт Г., редовно упълномощена, която оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде отхвърлена. Представя нова справка №ЦУ-987/18.07.2023 г. относно Федерална Република С., издадена от Дирекция „Международна сигурност“ при ДАБ при МС.

СПП редовно и своевременно призована не се представлява.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възраженията и изразените становища на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

Със Заповед № 03-15/03.05.2022 г. Председател на ДАБ към МС на РБ делегирал на Д. К. – Заместник-председател на ДАБ правомощията по чл.48, ал.1, т.1 от ЗУБ с изключение на правомощията да отнема статут и по чл.48, ал.1, т.3 и т.4 от ЗУБ.

Със Заповед рег.№5403з-379/10.12.2021 година на Началник ГПУ I ст. Р. М. Н. М. е принудително настанена в звено за краткосрочно настаняване при СДВНЧ към дирекция Миграция – МВР [населено място].

На 21.12.2021 година чужденката е депозирала Молба за закрила до ДАБ към МС на РБ с вх. №РД 09-2578/21.12.2021 г.

След регистриране на молбата е попълнила регистрационен лист, в който посочила, че имената и са М. Н. М., гражданство С., етническа принадлежност- арабка, родена е на дата 01.02.1986 година в [населено място], С., образование няма, религия сунит, разведена, снета и е Евродак дактилоскопна експертиза и е запозната със Списъка на организациите, които предоставят правна помощ.

На 21.12.2021 година до оспорващата е изпратена Покана за явяване на интервю на дата 29.12.2021 година от 9 часа, а поканата и е преведена на разбираем за нея език с помощта на преводач.

Тъй като лицето разбира само сомалийски език и поради липсата на преводач интервюто е проведено по-късно на 22.02.2022 г. от 11 часа в присъствието на преводач от сомалийски език А. О. и преводач от английски език В. П.. Посочено, че М. е съгласна преводач да бъде А. О., няма комуникативни пречки, не съществуват пречки от друг характер. По време на интервюто, оспорващата е посочила, че има две деца от двама мъже, като първият е починал, а вторият се е развел с нея. Децата живеят при майка и в М.. Тя е от племето У. и е сунит, никога не е посещавала училище. Работила е от 2014 до 2017 г. като чистачка в турска фирма, а след това до 2019 г. за същата фирма, но на друго място. През 2020 г. е отишла легално в Турция, където е работила, но после е решила да отиде в Европа. Тръгнала е с трафиканти, като в България са били хванати. М. М. посочва, че в С. няма работа и не може да изхранва децата си и се страхува да живее там. Посочила е, че тъй като е работила за правителствения сектор е било опасно. Страхувала се е от Ал Ш.. Разказва също, че тя лично не е била заплашвана. Желанието и е да може да доведе децата си в България.

На 28.04.2022 година, Интервюиращ орган при ДАБ към МС на РБ депозирал Становище до Председател на ДАБ към МС на РБ, с което предложил на М. Н. М. да се откаже предоставянето статут на бежанец и хуманитарен статут.

На 03.08.2022 година ответникът по оспорването издал оспореното Решение №12238, с което отказал предоставянето статут на бежанец и хуманитарен статут на М. Н. М..

Решението е връчено на 16.08.2022 година на оспорващата, а текстът и е

преведен на разбираем за нея език с помощта на преводача М. К..

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената жалба за процесуално допустима, подадена в преклузивния срок по чл.84, ал.1 ЗУБ от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от обжалване. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна. Съображенията за това са следните:

Оспореното Решение №12238/03.08.2022 година на Заместник-председател на ДАБ към МС на РБ представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21 , ал.1 АПК и като такъв подлежи на съдебен контрол за законосъобразност. Оспореното решение е издадено от компетентен орган-това е Заместник-председател на ДАБ към МС на РБ, на когото изрично по силата на чл.52 от ЗУБ Председател на ДАБ е делегирал правомощия за издаване на решения по реда на чл.48, ал.1, т.1 от ЗУБ. Съгласно чл.52 от ЗУБ (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2007 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 година/ Председателят на Държавната агенция за бежанците може да делегира правомощията си по чл. 48, ал. 1, т. 1 - 4 и 6 и чл. 53, т. 12, с изключение на правомощието да отнема международна закрила, на заместник-председателите на Държавната агенция за бежанците.

При издаването на решението, Заместник- председател на ДАБ към МС на РБ е спазил процесуално-правните разпоредби. От събраните доказателства е установено, че чужденецът е подал първа по ред молба за закрила в РБ на дата 21.12.2021 година, като на тази дата е регистрирана същата, отправена е покана за явяване на интервю, попълнил е регистрационен лист, снета му Евродак дактилоскопна експертиза, запознат е с правата и задълженията на търсеция закрила и със Списъка на организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут при ДАБ към МС.

Според легалното определение на параграф 1, т.1 от ДР на ЗУБ, "Чужденец" е всяко лице, което не е български гражданин или не е гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, както и лице, което не се разглежда като гражданин на нито една държава в съответствие с нейното законодателство, а „чужденец, търсещ закрила“ е този, който е заявил желание за получаване на закрила по този закон до приключване разглеждането на молбата. Молбата за международна закрила представлява отправено искане за закрила от чужденец до Република България/ параграф 1, т.10 от ДР на ЗУБ.

В конкретната хипотеза, подадената от чужденеца, търсещ международна закрила молба от 21.12.2021 година представлява първа такава, а производството се е развило в съответствие с нормата на чл. 8, ал. 1 от Директива 2013/32/ЕС/прилагаща се за всяка молба за международна закрила, която е подадена на територията на държави-членки, включително на граница, в териториални води или в транзитна зона, както и по отношение на отнемането на международна закрила. В мястото за задържане на чужденеца е разяснена възможността да кандидатства за международна закрила, същият я упражнил правото си да подаде молба за закрила и е подал такава и то лично в съответствие разпоредбата на чл. чл. 58, ал. 3 ЗУБ вр. чл. 6, ал. 2 от Директива 2013/32/ЕС, осигурен му преводач, улесняващ достъпа му до процедурата в съответствие с чл. 59, ал. 1 ЗУБ и чл. 8, ал. 1, изр.2 от Директива 2013/32/ЕС, а молбата е препратена в ДАБ. От своя страна в Директива 2013/32/ЕС е посочено, че „молба за международна закрила“ или „молба“ означава искане за закрила

от държава-членка, подадено от гражданин на трета страна или лице без гражданство, за който/което може да се счита, че търси статут на бежанец или субсидиарна закрила и не иска изрично друг вид закрила извън обхвата на Директива 2011/95/ЕС, за която се кандидатства отделно;

в) „кандидат“ означава гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което е подал/о молба за международна закрила, по отношение на която все още не е взето окончателно решение, а „бежанец“ означава всеки гражданин на трета страна или лице без гражданство, който/което отговаря на изискванията на член 2, буква г) от Директива 2011/95/ЕС;

и) „международна закрила“ означава статут на бежанец и статут на лице под субсидиарна закрила по смисъла на букви й) и к).

След регистриране на молбата за предоставяне на закрила, на М. е открито лично дело - разпоредбата на чл.61,ал.2 от ЗУБ и на нормата на чл. 6, ал. 1 от Директива 2013/32/ЕС в срок от 10 дни от подаване на молбата, като едновременно с това са му връчени Указания относно реда за подаване на молба за статут, за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията на чужденците, подали молба за статут в Република България, текстът му е преведен на разбираем за него език с помощта на преводач от арабски език и наред с това е запознат и със Списъка на организации, работещи с бежанци и чужденци, като на търсещата закрила от страна на ДАБ е предоставена безплатна правна и процедурна информация по чл. 19, ал. 1, изр.1 от Директива 2013/32/ЕС, в съответствие със Съображение 22 от Директива 2013/32/ЕС, така че същата е разполагала с тази процесуална гаранция, обща за всички производства по ЗУБ и глава III от Директива 2013/32/ЕС. По този начин писмено са и дадени необходимите напътствия за процедурата, която ще се следва, в съгласие и с препоръката по т. 192 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец. От доказателствата по делото не се установява оспорващата да е поискал предоставянето на безплатна правна помощ. На второ място липсват и твърдения, че в хода на административното производство търсещият закрила под каквато и да е форма да е поискал предоставяне на правна помощ и такава му отказана. Нещо повече, в хода на административното производство административният орган е спазил разпоредбата на чл.58,ал.3 от ЗУБ според която, молителят, не по-късно от 15 дни от подаването на молбата, се информира писмено на разбираем за него език, за процедурата, която ще се следва, и за неговите права и задължения, както и за организации, предоставящи правна и социална помощ на чужденци. Както при подаване на молбата, така и при всички последващи действия във връзка с молбата, му е осигурен преводач и на проведеното интервю също е присъствал такъв и то от английски и сомалийски език.. С оглед това, настоящият съдебен състав намира, че езиковата процесуална гаранция по чл. 63а, ал. 6 ЗУБ и чл. 12, ал.1, б. "б."от Директива 2013/32/ЕС не е нито отнета, нито е ограничена и е несъстоятелно твърдението на процесуалния представител на оспорващата, че тъй като преводачката от Сомалийски е била от друг район има разминаване в описаните в интервюто обяснения и дадените в съдебното заседание. Наред с това, самото интервю е протекло при стриктно спазване на процедурите, регламентирани в Директивата - проведено е лично интервю с кандидата в съответствие с чл.14 от Директивата. Проведено е при спазване на разпоредбите на Директивата-чл.15 и следващите - без присъствието на членовете на семейството,

проведено е при условията които гарантират съответстваща поверителност, осигурени са всички условия личното интервю да се проведе при условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята молба по последователен начин и най-вече интервюто е проведено от интервюиращ орган, който е отчет личните и общите обстоятелства във връзка с молбата на търсещия закрила, който е бил в състояние да гарантира подходящо общуване между кандидата и лицето, което провежда интервюто. От своя страна, на проведеното интервю, кандидатът е дал обяснения, свързани с неговата бежанска история, интервюто е обективизирано в протокол от проведено интервю и самият оспорващ е подписал същото, като текстът на протокола е преведен на разбираем за него език отново с помощта на преводача. Производството е приключило без забавяне, като в предвидения по чл.74 от ЗУБ срок до 4 месеца от образуването на производството по общия ред интервюиращ орган изготвил становище, в което посочил, че молбата за предоставяне на международна закрила следва да бъде отхвърлена и изпратил личното дело на Председател на ДАБ. След получаване на личното дело на търсещия закрила и срока, предвиден в нормата на чл.75 от ЗУБ - в срок до 6 месеца от образуване на производство по общия ред Заместник-председател на Държавната агенция за бежанците взел решение, с което отказал предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут на търсещия закрила.

Неоснователен е доводът на оспорващия, че при издаване на решението е допуснато съществено нарушение на административно- производствените правила, в посока необсъждане на бежанската история на оспорващия, тъй като от приложените по делото доказателства е видно, че при произнасяне по молбата за международна закрила Заместник-председател на ДАБ към МС е преценил всички относими факти на молителя, свързани с държавата му по произход. Наред с това, при издаването на решението, ответникът по оспорването е спазил и материално правните разпоредби на ЗУБ.

В чл.73 от ЗУБ е посочено, че молбите за предоставяне на международна закрила се разглеждат от Държавната агенция за бежанците индивидуално, обективно и безпристрастно, като първо се извършва преценка за предоставяне на статут на бежанец. В случай че статут на бежанец не бъде предоставен, се разглежда необходимостта от предоставяне на хуманитарен статут.

В разпоредбата на чл.8, ал.1 от ЗУБ е визирано, че статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Статут на бежанец според чл.1 ,т. 1,буква и от Директивата означава признаването от държава- членка на граждани на трета страна или лице без гражданство, статут на лице, „статут на лице под субсидиарна закрила“ означава признаването от държава-членка на гражданин на трета страна или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила.

В конкретната хипотеза, от събраните по делото доказателства и най-вече от бежанската история на оспорващата е видно, че същата е напуснала родината си С., за да търси по-добре препитание за да издържа децата си, като е посочила и, че тъй като работи в

правителствения сектор има опасност за живота ѝ, заради групировката „Ал Ш.“. В съдебно заседание М. допълва, че в С. е опасно за хора, които работят във военния сектор /където е работила тя/. Посочва, че колегата ѝ, който я е водил на работа, вече е убит. Твърди, че групировката ѝ знае името и е получавала и получава заплахи по телефона, атакувани са членове на нейното семейство – майка ѝ, синът и, и сестра и. През 2017 г. е била тази атака.

Съгласно член 2 от Директивата за целите на същата „бежанец“ е всеки гражданин на трета страна, който поради основателните си опасения от преследване по причина на своята раса, вероизповедание, националност, политическите си възгледи или принадлежността си към определена социална група се намира извън страната, чийто гражданин е той, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази страна, а „статут на бежанец“ е признаването от държава членка на качеството на бежанец на гражданин на трета страна или на лице без гражданство. Член 3 от Директивата разрешава държавите членки да приемат или да запазват по-благоприятни стандарти за определяне на лицата, които отговарят на условията за предоставяне на статут на бежанец, както и да определят съдържанието на международната закрила, доколкото тези стандарти са съвместими с Директивата. Член 4 от Директивата, който се съдържа в глава II, озаглавена „Оценяване на молбите за международна закрила, определя условията за оценяване на фактите и обстоятелствата и постановява в параграф 3, като оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено на лично основание, като се вземат под внимание следните елементи, всички относими факти, свързани със страната на произход в момента на вземането на решение по молбата, включително и законите и подзаконовите актове на страната на произход, както и начинът на тяхното прилагане, относими информации и документи, представени от молителя, включително и информации, позволяващи да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване, личният статут и личното положение на молителя, включително и такива фактори като неговото минало, неговият пол и неговата възраст, за да може да се определи дали актовете, на които молителят е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване, като се има предвид личното положение на молителя. По силата на член 4, параграф 4 от Директивата фактът, че молител вече е бил преследван или е бил обект на директни заплахи за подобно преследване, е „сериозен признак за основателни опасения на молителя от преследване“, освен ако съществуват определени основания

да се смята, че това преследване не би се повторило. Член 6 от Директивата, включен в посочената глава II и озаглавен „Субекти на преследванията или на тежките посегателства“, гласи - Субектите на преследванията или на тежките посегателства могат да бъдат - държавата, партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия; недържавни субекти, ако може да бъде доказано, че субектите, посочени в букви а) и б), включително и международните организации, не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследванията или тежките посегателства по смисъла на член 7“. Член 9 от Директивата, включен в глава III, озаглавена „Условия за качеството на бежанец“, дава определение на актовете на преследване в параграфи 1 и 2, като последните предвиждат. Актовете, считани за преследване по смисъла на член 1А от Женевската конвенция- трябва да бъдат достатъчно сериозни по своето естество или по повторения си характер, за да представляват тежко нарушение на основните права на човека, и по-конкретно на правата, упражняването на които не е възможно да бъде ограничено по какъвто и да било начин по силата на член 15, параграф 2 от [ЕКПЧ], или трябва да представляват съвкупност от различни мерки, включително и нарушения на правата на човека, която да бъде достатъчно тежка, за да засегне индивида по начин, сравним с посоченото в буква а), а актовете на преследване по смисъла на параграф 1 могат да вземат по-конкретно следните форми- физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски и/или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин, преследвания или наказания, които са несъразмерни или дискриминационни. Член 9, параграф 3 от Директивата изисква връзка между мотивите за преследване, посочени в член 10 от нея, и актовете на преследване, като в член 10 от Директивата, озаглавен „Мотиви за преследване“, който също е включен в глава III, гласи в параграф - При оценяването на мотивите за преследване държавите членки вземат под внимание.

Настоящият съдебен състав счита, че от проведеното интервю, не може да се установи наличието на предпоставки за предоставяне статут на бежанец. Общото твърдение, че М. е напуснала родината си С., защото групировката“ Ал Ш.“ преследва правителствените служители, и това обуславя евентуалното ѝ преследване и страх от преследване, не може да доведе до извода, че спрямо търсещата закрила е упражнено каквото и да е преследване, защото от доказателствата по делото и от неговата бежанска история, не може да се установи, че е напуснала С. поради преследване, основано на неговата раса, религия, националност,

принадлежност към определена социална група или политически убеждения- чл. 4, ал. 3, б. "в" от Директива 2011/95/ЕС. Анализирайки бежанската история на оспорващата обосновано административният орган е приел, че историята е изградена на твърдения, които целят само и единствено предоставянето на международна закрила, тъй като същата е работила пет години във турската фирма, която предоставя сградите си на американските войници, но до момента в който е напуснала страната не е имала проблеми с групировката Ал Ш. Изложената бежанска история не може да обуслови каквото и да е преследване, което според легалното определение на чл.8, ал.4 от ЗУБ представлява нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повтаряемост, а действия на преследване или потенциална заплаха от преследване по отношение на оспорващия липсват, който факт се потвърждава и от изявленията му, че спрямо него никой не е упражнил насилие или пък е отправил каквато и да било заплаха. Напротив, ако е имал сериозни заплахи от каквото и да е естество/ а тя самата сочи, че не е имала лични заплахи/, то възниква въпросът как легално е напуснала родината си и е заминала за Турция.

С оглед на това ответникът по оспорването е приел, че по отношение на оспорващата не са налице предпоставките по чл.8 от ЗУБ за предоставяне статут на бежанец, защото той не е бежанец по смисъла на Женевската конвенция от 1951 година, а мигрант, търсещ по добър живот. „Мигрант“ съгласно Наръчника по процедури и критерии за определяне статут на бежанец на службата на ВКБООН - това е лице, което по причини, различни от изброените в определението за бежанец, доброволно напуска страната си, за да се засели другаде, като той може да прави това от желание за промяна или приключение или по семейни, или други причини от личен характер, а ако върши това по чисто икономически съображения, той е икономически мигрант, а не бежанец. Наред с това, от доказателствата по делото е видно, че оспорващата е напускала родината си и преди да дойде в РБ е била в Турция, където е работила, но е искала да отиде в Европа и поради това е напуснала Турция. Общата обстановка в С. сама по себе си не дава основание да се приеме, че е налице опасение от преследване по смисъла на Женевската конвенция от 1951 година.

Законосъобразно Заместник-председател на ДАБ към МС на РБ е приел, че по отношение на оспорващия не са налице и основания за прилагане на хуманитарен статут. Последният според определението,

визирано в чл.9 от ЗУБ се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция; изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9 от ЗУБ възпроизвежда разпоредбата на чл.15,б."в" от Директива 2004/83ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Според разпоредбата на параграф 1а от ДР на ЗУБ този закон въвежда разпоредбите на Директива 2004/83/ЕО, като в текста на чл.15,б."в" от последната са посочени като тежки посегателства: "тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт".

От събраните доказателства и най вече от бежанската история на оспорващата не може да се приеме, че същата е напуснала страната си С. поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, нито е заплашена от изтезание или нечовешко или унижително отнасяне или наказание, защото тя не е имала никакви проблеми както с официалните власти, така и с която и да било групировка и спрямо нея не съществува и бъдещ или евентуален риск от посегателство. Нещо повече дори, причините поради които е напуснала С. са само и единствено лични и базирани на желанието ѝ за по-добър живот и е подала молба за закрила едва след като е задържана на границата и представената бежанска история е противоречива и недостоверна, още повече, че сама твърди, че в С. няма работа с която да издържа децата /а същата е работила през последните години/ и целта и е била да достигне до Европа, където са нейните роднини. Била е в Турция, където е работила, но целта е била Европа. Твърденията в съдебна зала, че е било посягано на семейството ѝ, датират от 2017 г., което е в един по-предишен период когато наистина обстановката в страната е била доста усложнена.

От приложените две Справки за ситуацията в страната ѝ на произход- С. е видно, че по форма на държавно управление С. е федерална парламентарна република, ръководена от президента Х. Шейх М., когото двукамарният парламент избира на 15 май 2022 г. Г-н Шейх

М. е третият президент на страната от създаването на федералното правителство на С. през 2012 г., като преди това е изпълнявал длъжността президент от 2012 г. до 2017 г. Ф. сомалийски парламент се състои от 275-местната Камарата на народа и 54-местната Горна камара, а последните парламентарни избори приключват на 31 март 2022 г. Имащите право на глас избират членове на Камара на народа с места, разпределени според кланова принадлежност и формула за споделяне на властта, а представителите на Горната камара се избират от членове на Държавните събрания. Изборният процес в парламента е широко разглеждан като помрачен от корупция, но впоследствие двете камари на законодателния орган избират президента Шейх М. в процес, който се счита за справедлив и прозрачен. Правителството на самопровъзгласилата се Република С. контролира юрисдикцията на последната.

Временната сомалийска конституция от 2012 г. постановява, че федералната полиция, контролирана от гражданското ръководство в Министерството на вътрешната сигурност, носи отговорност за правоприлагането и поддържането на реда в страната. Части от С. остават извън правителствен контрол, като бунтовническата терористична група „Ал Ш.“ оспорва контрола на официалните власти. Преходната мисия на Африканския съюз (АС) в С., под гражданското ръководство на Африканския съюз и С. национална армия, под гражданското ръководство в Министерството на отбраната са основните доставчици на вътрешна сигурност. Гражданските власти не винаги поддържат ефективен контрол върху силите за сигурност и има съобщения, според които членове на федералните и щатските сили за сигурност са извършвали злоупотреби.

Законът предвижда, че всички лица, законно пребиваващи в страната, имат право на свободно движение, да избират местоживеенето си и да напускат С.. Свободата на движение все пак остава ограничена в някои райони, особено и по-конкретно в С..

Ф. правителство и властите на С. си сътрудничат със Службата на Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) и с други хуманитарни организации при предоставянето на закрила и помощ на бежанци, завръщащи се бежанци, търсещи убежище лила, както и други лица, които може да се нуждаят от подкрепа.

Според доклад на *Н. О.*, в С. не е престъпление да се търси убежище зад граница и не са известни каквито и да било достоверни доклади за

злоупотреби спрямо неуспели кандидати за закрила, произтичащи конкретно от обстоятелството, че въпросните лица са поискали убежище в чужбина. Не е задължително неуспял да получи международна закрила кандидат да бъде идентифициран на граничен пункт, а С. не разполага с централна база данни, която да следи дали дадено лице е напуснало страната незаконно. Според британските власти, които се позовават на австралийски доклад, когато процесът по връщане е организиран от друга държава или организация, завръщащото се лице получава разрешение от Д. по миграция на С. преди пристигането си на летището в М. и не подлежи на разпит от властите при самото си пристигане.

Временната федерална конституция на С. (PFC) предвижда правото на сомалийските граждани да изповядват своята религия, прави исляма държавна религия, забранява разпространението на всяка религия, различна от исляма и постановява, че всички закони трябва да са в съответствие с общите принципи на шериата.

Според данни на организацията А., насилието в С. в периода 27 май - 23 юни 2023 г. остава съсредоточено в района на Долен Ш. (L. S.), където групировката „Ал Ш.“ предприема множество атаки, насочени срещу силите на Преходната мисия на Африканския съюз в С. (А.). Най-често срещаният тип събития са класифицирани като „битки“, следвани от експлозии/дистанционно насилие, а сблъсъците между силите на „Ал Ш.“ и А. съставляват над 40% от всички инцидентни събития през отчетния период.

По отношение на териториалния контрол федералното правителство на С. постига напредък от 2010 година насам, когато контролира само малък район в М.. Оттогава, със съществената подкрепа на Мисията на Африканския съюз в С. (А.), правителствените сили изтласкват „Ал Ш.“ от много градски центрове в Ю. и Централна С., макар че тези териториални придобивки се описват като зависими от международна военна подкрепа и „крехки“. Териториалният контрол на „Ал Ш.“ (където го има) е определян за „непостоянен“, въпреки че групировката все още притежава способности да извършва „масивни атаки“. С други думи, „Ал Ш.“ е описвана като групировка, която е много устойчива и представлява сериозна и осезаема заплаха в много райони на Ю., Централна и З. С., особено в селските райони, и по пътищата за доставка между градовете.

В доклад на британския *Н. О.*, посветен на ситуацията със сигурността и на хуманитарната ситуация в сомалийската столица М. се

посочва, че няма съществени основания да се смята, че съществува реален риск цивилно лице да претърпи тежки посегателства в М. по причина на безогледно насилие. В тази връзка липсват сериозни основания, подкрепени с убедителни доказателства, за да не се следва оценката на британското Министерство на правосъдието относно ситуацията със сигурността в М.. Въпреки че ситуацията със сигурността остава нестабилна, в сомалийски термини през последните седем години е налице относителна стабилност. Изтеглянето на „Ал Ш.“ остава цялостно и столицата се намира под контрола на правителствените сили и служители по сигурността. Тероризмът и целенасочените бомбени атаки продължават да формират значителна част от ситуацията със сигурността и ежедневието и съответно оказват влияние върху хуманитарните и други условия, но цивилните граждани не са изправени пред реален риск от тежки и индивидуални заплахи за личността им по причина на безогледно насилие. Пак в същия доклад се посочва, че като цяло лице, което е „обикновено цивилно лице“ (т.е. не е свързано със силите за сигурност, нито с правителството или с официалната администрация, нито с неправителствена или международна организация) при завръщане в М. след период на отсъствие, няма да бъде изправено пред реален риск от преследване или риск от тежко посегателство, което да изисква закрила съгласно член 15 от Квалификационната директива (Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г.) или член 3 от Европейската конвенция по правата на човека (ЕКПЧ).

Понастоящем съществува трайна ситуация в смисъл, че изтеглянето на „Ал Ш.“ от М. е завършено и няма реални изгледи за възстановяване присъствието на въпросната организация в града. Нивото на цивилните жертви, с изключение на невоенните жертви, които очевидно попадат в целевите групи на „Ал Ш.“, като политици, полицаи, държавни служители и лица, свързани с НПО и/или с международни организации, не може да бъде точно установено от статистическите данни, които са непълни и ненадеждни. Въпреки това се установява от доказателствата, разглеждани като цяло, че се наблюдава намаляване на нивото на цивилните жертви от 2011 г. насам, до голяма степен поради прекратяването на въоръжените сблъсъци в М. и прибегването на „Ал Ш.“ към асиметрични бойни действия срещу внимателно подбрани цели. Настоящото ниво на жертви не представлява реален риск от тежки посегателства за обикновените цивилни, който да обосновава предоставянето на закрила по силата на член 15, буква в) от Квалификационната директива.

Няма съществени основания да се смята, че общата хуманитарна ситуация в М. е толкова тежка, за да обоснове наличие на реален риск от тежки посегателства, които да могат да се приравняват на изтезания или нечовешко или унизително отношение, както е посочено в член 15, буква б) от Квалификационната директива.

В допълнение, в цитирания доклад на *Н. О.* се посочва, че не съществува реален риск от принудително набиране на цивилни граждани в М. от страна на „Ал Ш.“, включително няма подобен риск за наскоро завърнали се от пребиваване в западни държави лица. Също така обикновено цивилно лице, само поради факта, че е пребивавало в Европа за определен период от време, няма да бъде изложено на реален риск от това да бъде разглеждано с подозрение от властите като възможен поддръжник на „Ал Ш.“, или от „Ал Ш.“ като вероотстъпник или като лице, чиято мюсюлманска почтеност е компрометирана от пребиваване в западна страна.

Никакви закони не възпрепятстват участието на жени или членове на малцинствени групи в политическия процес и те действително участват в него, въпреки че някои културни фактори ограничават участието им. Макар подписаните Пътната карта от 2011 г. за прекратяване на прехода да се съгласяват жените да заемат поне 30% от местата във федералния парламент, жените заемат само 14% от 275 места в парламента през 2012 г. На изборите през 2016-2017 г. квотата от 30% среща значителна съпротива от кланови старейшини, политически лидери и религиозни водачи, но представителството на жените в парламента все пак се увеличава до 24%. На 1 октомври 2020 г. са публикувани подробности за прилагането на модела и сроковете за федералните избори през 2021 г., в които се потвърждава 30-процентната парламентарна квота за жените, въпреки продължаващата съпротива от някои заинтересовани страни. На 21 октомври 2020 г. парламентът утвърждава нов 26-членен кабинет, който включва четири жени - обстоятелство, отразяващо стабилен дял в сравнение с предишни години.

Домашното и сексуалното насилие над жени остават сериозен проблем въпреки законите, забраняващи всяка форма на насилие над жени, а макар шериатът и обичайното право да се занимават с разрешаването на семейни спорове, жените не са включени в процеса на вземане на решения. Законът предвижда, че работниците, особено жените, имат специално право на защита от сексуално насилие и

дискриминация. В С. жените не се ползват със същите права като мъжете и изпитват системно подчинение от страна на мъжете, въпреки законовите разпоредби, забраняващи такъв род дискриминация. Жените са подложени на дискриминация в области като кредитиране, образование, политика и жилищно настаняване.

На 5 юли 2022 г. усилията за увеличаване на участието на жените в политическите процеси в С. получават значителен напредък след двудневна програма за обучение, организирана от Отдела по политически въпроси на Преходната мисия на Африканския съюз в С. (А. У. Т. М. in S., А.) и Н. А. - институт за изграждане на капацитет, предлагащ умения за социално развитие. Следизборният семинар в М., столицата на С., събира 20 жени и ги подготвя за лидерски роли чрез обучение на лидерство, комуникационни умения, добро управление и стратегии за равенство между половете. В своите забележки заместник-ръководителят на А. г-жа Ф. Л. казва, че в сътрудничество с местни организации А. се застъпва за и подкрепя по-голяма лидерска роля на жените в политическите процеси в С. на местно и национално ниво. А. ще продължи да работи в тясно сътрудничество с правителството на С. и с организациите на гражданското общество, за да укрепи и осигури възможност на сомалийските жени да се справят с интересоващите ги проблеми и по-специално с предизвикателствата на жените при политическо участие и вземане на решения. В навечерието на последните избори в С. А. подкрепя идеята за 30% политическо представителство на жените подчертавайки, че наличието на повече места за жени е важно за развитието на силна, приобщаваща и стабилна нация, тъй като жените съставляват мнозинството от населението на страната. В рамките на мандата си А. се застъпва за признаването на важната роля на жените в предотвратяването и разрешаването на конфликти и в изграждането на мира, тяхното ефективно участие и въвличане във всички усилия и необходимостта от увеличаване на ролята на жените при вземането на решения и лидерството, както е предвидено в Хартата на сомалийските жени.

Тези обстоятелства не могат да се оборят от твърденията на процесуалния представител на оспорващата, които са, че ситуацията в страната е нестабилна и се характеризира с конфликт между Ал Ш. и Ф. правителство на С..

Не е налице заплаха спрямо оспорващата, породена от ситуация на безогледно насилие в светлината на чл.9,ал.3 от ЗУБ. Следва да бъде

посочено, че с Решение от 17.02.2009 година, Съдът на Европейските общности по преюдициално запитване е дал тълкуване на разпоредбата на чл.15,ал.1,б."в", във връзка с чл.2,б."д" от Директива 2004/83/ЕО/ като съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи; съществуването на такива заплахи може изключително да се счита за установено, когато степента на характеризиращото и протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, се преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава-членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. От Справката за ситуацията в страната на произход на оспорващия С. е видно, че в страната няма въоръжен конфликт. Заявеното от оспорващата във връзка с личното положение в С. е недостоверно и неподкрепено с никакви доказателства.

Доводът на М. М., че административният орган не е обсъдил всички факти, свързани с личното ѝ положение в страната ѝ на произход, не се подкрепят от доказателствата по делото.

Не се представиха и доказателства за наличие на хуманитарни причини, посочени в разпоредбата на чл.9,ал.8 от ЗУБ по отношение на оспорващата, а посочените от нея причини да живее в България, безспорно имат само и единствено личен характер- защото тук има условия за добър живот.

В контекста на всичко изложено дотук, настоящата съдебна инстанция намира, че оспореното решение отговаря на изискванията за редовно действие на административните актове и предполага отхвърляне на предявената срещу него жалба.

Страните не са заявили претенции за присъждане на разноски.

Воден от гореизложеното, Административен съд-София-град

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ ОСПОРВАНЕТО на М. Н. М. - гражданка на С. срещу Решение №12238/03.08.2022 година на Заместник-председател на ДАБ

към МС.

На основание чл.138, ал.1 АПК,препис от решението да се изпрати на страните.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото.

СЪДИЯ: